

ЮВІЛЕЇ І ЮВІЛЯРИ

ПРОФЕСОРУ В. А. ОГОРОДНІКОВУ — 75 РОКІВ

29 травня виповнилося 75 років з дня народження **Віталія Антоновича ОГОРОДНІКОВА** — заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри опору матеріалів та прикладної механіки, члена редакційної колегії журналу «Вісник Вінницького політехнічного інституту» з дня його заснування.

Віталій Антонович почав займатись науковими дослідженнями ще у роки навчання у Томському політехнічному інституті, який він закінчив у 1965 році. Кандидатську дисертацію захистив в 1969 році в Московському автомеханічному інституті, а в 1980 році в Центральному науково-дослідному інституті машинобудування (м. Москва) ним була захищена докторська дисертація.

У 1971 році Віталій Антонович запрошений на роботу до Вінницького філіалу Київського політехнічного інституту на посаду доцента кафедри «Опір матеріалів» (з 1998 року кафедра має назву «Опір матеріалів та прикладна механіка»), яку він очолює з 1981 року і до сьогодні. Успішно працює створена і керована ним наукова школа, головним напрямком якої є розробка феноменологічної теорії руйнування суцільних, пористих та композитних матеріалів під час великих пластичних деформацій і застосування її для розв'язання задач технологічної механіки.

Професор В. А. Огородніков — відомий вчений в галузі механіки деформівного твердого тіла та теорії руйнування металів за великих пластичних деформацій. Він вніс значний вклад в розробку теоретичних основ та створення нових технологій деформування металів в процесах обробки тиском.

В. А. Огородніков є автором більше 320 наукових праць. Серед них такі відомі монографії, як: «Оценка деформируемости металлов при обработке давлением», визнана у 1984 році однією з кращих закінчених наукових робіт Мінвузу України, «Деформируемость и разрушение металлов при пластическом формоизменении» (1989 р.). Видавництво «Машиностроение» у 1992 році видало монографію «Теорияковки и штамповки» міжнародного колективу авторів з відомими вченими країн СНД, Великобританії, Канади, Японії. Одна з глав цієї монографії написана В. А. Огородніковим.

Його оригінальні методи оцінки пластичності металів і сплавів для проектування нових процесів обробки тиском та інші теоретичні розробки широко використовуються Національним технічним університетом України «Київський політехнічний інститут», Донбаською державною машинобудівною академією (м. Краматорськ), Дрезденським технічним університетом

(Німеччина), Технічним університетом м. Яси (Румунія). Сучасні методи оцінювання деформованості металів і технологічної спадковості готових виробів використовуються такими науковими установами НАН України, як: Інститут надтвердих матеріалів, Інститут проблем матеріалознавства, Інститут проблем міцності, а також іншими організаціями та підприємствами нашої країни.

У 1982 році В. А. Огородніковим розроблено новий метод визначення швидкості транспортного засобу безпосередньо перед зіткненням з перешкодою за залишковими пошкодженнями. Цей метод Міністерство юстиції України затвердило своєю постановою 06.02.09 р. за номером 10.01.01. Він широко застосовується у проведенні судових автотехнічних експертиз. На основі аналізу багатьох автотехнічних експертиз, проведених В. А. Огородніковим, створено банк даних, використання яких дозволяє відмовитися від вартісних малоінформативних «краш-тестів» і перейти до використання даних «краш-проектів», тобто руйнувань конструкцій автомобілів за результатами реальних аварій. Ці експериментально-розрахункові дані покладені в основу створення «розумних» матеріалів і розробки безпечних конструкцій методами теорії обробки металів тиском завдяки використанню сприятливої технологічної спадковості. Результати цих досліджень викладені в монографії «Энергия. Деформации. Разрушение (задачи автотехнических экспертиз)» (2005 р.).

Наукові розробки і високотехнологічні проекти Віталія Антоновича впроваджені на багатьох підприємствах СНД та України. Разом з ученими Інституту надтвердих матеріалів НАН України брав участь у розробці технологій, які використовуються в атомній, хімічній, харчовій промисловості. Значний економічний і технологічний ефект отримано від використання результатів розрахунків міцності під час розробки та виготовлення контейнерів для зберігання радіоактивних відходів, що відповідають найвищим вимогам міцності та надійності захисту від радіоактивного випромінювання.

Наукова школа професора В. А. Огороднікова добре відома не лише в Україні, а й за її межами. Як науковий керівник Віталій Антонович підготував трьох докторів та 17 кандидатів наук. За успіхи в педагогічній діяльності В. А. Огородніков нагороджений відзнакою Національної академії педагогічних наук України — медаллю «Ушинський К. Д.».

В. А. Огородніков — член експертної ради ДАК МОН України, заступник голови спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських дисертацій при Вінницькому національному технічному університеті. З 2001 р. В. А. Огородніков є судовим експертом і має право проведення судових автотехнічних експертиз за спеціальністю 10.1 «Обставини ДТП».

У спілкуванні з колегами і студентами Віталій Антонович привітний, людяний, веселий і доброзичливий. Він гарний сім'янин, хороший друг і товариш, любить мистецтво і книги. Захоплюється спортивним мисливством.

У свої 75 Віталій Антонович перебуває у розквіті творчих сил. Бажаємо Педагогу, Ученому, Людині, доктору технічних наук, професору **Віталію Антоновичу ОГОРОДНІКОВУ** довгого щасливого життя, міцного здоров'я, творчих успіхів.